

(هجرت تعداد قشون روس در ایران)

بتاریخ ۳۰ اکتبر ۱۹۱۱

۲۰۰۰	قشون در اردبیل
۱۰۰۰	» در تبریز
۴۰۰	» در گنبد قابوس
۲۰۰	» در مشهد
۱۵۰	» در رشت
۵۲	» در قزوین
۳۲	» در طهران
۱۷	» در اصفهان

(عدد قشون در اصفهان به ۲۰۰ نفر خواهد رسید)

۱۱	» در کرمانشاه
۴	» در مکرمان
۱۰	» در یوشهر
۱۲	» در ارومیه
۱۴	» در استراباد
۱۰	» در سیستان
۱۲	» در تربت حیدری

جمع ۳۹۲۲ نفر

(نمره ۱۳۸)

مکتوب سر جارج بارکلی به سر ادوارد کری (واصله در ۲۰ نوامبر)
 طهران غرد نوامبر مطابق ۹ ذیحده ۱۳۲۹

آقا - در عرض چند هفته ماضی بحران کابینه بواسطه اختلافات
 متشدد بین وزراء و خزانه دار کل مرتفع نشده . مستر شوستر
 مکتوب باخشونتی بوثوق الدوله وزیر امور خارجه نوشته بود و
 تشدد و تندی برای دوفقره دعاوی جزئی دولت روس که بدون
 مراجعه باو قطع نموده بودند کرده بود . وثوق الدوله مکتوب
 مزبور را بحدی سخت و متضاد فرض نموده بود که فوراً استهنای
 خود را تقدیم داشته بود و دوتنر از همکاران او هم باو تاسی نمودند
 ولی چون این عمل او حدوث بحران کلی در ارکان وزارتی می نمود
 و خود او هم بالشخصه درید نمایندگان حامی مستر شوستر مستهلک
 بود استهنای خود را مسترد داشت و دوتنر همکاران او هم همان
 عمل را تعقیب نمودند

از ان تاریخ بعد استغناهای دیگر هم پیش نهاد شد که یکی
 از آنها استغناهای حکیم الملک وزیر مالیه بود که ظاهراً مجبور به تعقیب
 این روش شده چون از طرفی بواسطه فشار همکارانش برای پول
 دچار مشکلات شده بود و از طرف دیگر بواسطه محکم نگاه داشتن
 مستر شوستر در کیسه را هنوز دیگری بجای حکیم الملک تعیین
 نشده و الحقی مقام وزارت مالیه را که در تحت سلطه و اقتدار

مستر شوستر باشد و نتواند ابتدا دخل و تصرفی در محدود مصارفی که مستر شوستر معین نموده بنماید کمتر کمی پیدا خواهد شد که اختیار نماید

از قرار مذکور رئیس الوزراء در تجسس شخصی است که بتواند در مقابل شوستر مقاومت بنماید يك همچو شخصی هم مشکل است بدست بیاید برای حصول رأی مجلس در محدود نمودن اختیاراتیکه بموجب قانون ۱۳ ژوئن به مستر شوستر داده شده مذاکرات بسیار بیمان آمده واقعا مصمم شده بودند که در باب تکبیر اختیارات او در مجلس مذاکره بنمایند ولی هیچوقت وقوع حاصل نمود چون در جلسه ۲۳ شهر حال وقتیکه وزیراً پیشنهاد نمودند که برای مذاکرات لازمه مجلس باید خصوصی بشود فرقه دموکرات ملتفت شدند که چه پیش خواهد آمد همگی از پارلمان خارج شدند که عده لازمه برای اکثریت آراء ناقص شود

از آن زمان بعد از ملاقاتهای عدیده بین شوستر و کابینه از عزم محدود نمودن اختیارات خزانه دار کل منصرف شده اند و قرارداد موقتی بین آنها مستقر گردیده اگر چه نمیتوان امید داشت که اختلال بین مستر شوستر و کابینه حاضره مرتفع بگردد و ایجاد کابینه مقتدری را هم واقعا نمیتوان انتظار داشت حتی هر قدر هم شرایط مافوق ملت خواهی در آنها جمع باشد محلهای خالی در کابینه گمان نمیزود باین زودی بر بشود و هیئت وزارتی قدرتمندی بدون معیت

مستر شوستر از محالات است و متأسفانه برای تهیه چنین کابینه که حقیقه با او موافقت نموده و معاً مشغول کار بشوند باید متوسل به نمایندگان ملت شد و يك همچو کابینه در اندك زمانی دوات روس را به هیجان آورده عنان صبر و تحمل را از کف او خارج خواهد نمود (جارج بار کلی)

(نمره ۱۳۹)

مکتوب سر جارج بار کلی به سرانوارد کری (واسطه در ۲۰ نوامبر)
 طهران ۲ نوامبر مطابق ۱۰ ذیحجه ۱۳۲۹
 آقا - با کمال افتخار صورت وقایع ماهانه ایران را بر حسب معمول لفا ارسال میدارم (جارج بار کلی)

(صورت وقایع ایران در ماه اکتبر)

(طهران)

اعمال نظامی - شکست سالار الدوله در ۲۷ سپتامبر در تحت شرح علیحدہ عرض شده امیر مفخم و سردار جنک و معین هایون پس از آن رجعت بطهران نمودند و سردار ظفر و سردار محشم و سردار بهادر در حوالی همدان توقف نمودند بیرم که تازه کی منصب سرداری باو اعطا شده در ۲۲ اکتبر رجعت بطهران نمود مجلس - قانون انتخابات بالاخره از مجلس گذشت قانون مزبور مبنی بر انتخاب مستقیم است و ۱۳۶ نفر و کیل بجای ۱۲۰ نفر سابق در ۵ اکتبر لایحه درخواستی که ۴۹ نفر از وکلامضا

نموده بودند قرائت شد. مشعر بر اینکه هیئت دولت آنچه اسناد و نوشتجات راجع به آنتریک و تحریکات بمخالفت دولت در دست دارند بمجلس ارائه دهند ولی جواب این تقاضا تا حال از هیئت وزراء نرسیده در ۱۵ اکتبر تلگرافی از ملا کاظم خراسانی مجتهد اعظم نجف خطاب بنایب السلطنه و مجلس مبنی بر شکایت از بی اعتنائی در طهران باوامر و نواهی مذهبی قرائت شد ولی ظاهراً چندان جالب توجه نگردید

(تبریز)

در اواخر سپتامبر چند نفر از یاغیان به دوتنفر از تلگرافچیان انگلیسی مستخدمین کبابی تلگراف هندو اروپ که بر حسب خواهش جنرال قونسول روس در قاصه کمی از شهر تبریز مشغول تعمیر سیم بودند شلیک شده به هیچیک از آنها صدمه نرسیده و عجالة این واقعه ختم شده است شجاع الدوله هنوز در محاصره شهر مداومت دارد و در اواسط اکتبر مجادله سختی واقع شده که ملتیان بمحله (قره ملک) که در تصرف متمردین بود حمله برده و ۲۵ نفر از آنها مقتول و ۳۰ نفر مجروح گردیده

قونسول انگلیس بموجب خبر موثقی راپورت میدهد که رحیم خان شاه پرست یاغی معروف را مخفیانه در محبس تبریز مقتول نموده اند مجلل السلطان پیش خدمت شاه مخلوع را که در زمان ورود ارشد الدوله وارد ایران شده بود بواسطه مخالفتی که در اردو

نموده بوده شجاع الدوله دستگیر نموده و مغلولاً بمراغه فرستاد
(گیلان و مازندران)

در ۲۰ اکتبر تلگرافی از وکیل قونسولگری انگلیس از استراباد رسید
مبنی بر اینکه شاه مخلوع در خواجه نفس که در چند میلی و طرف
جنوب کش تپه واقع است متوقف است در ۳۰ اکتبر خبر
شکست قشون دولتی را که مرکب از ۲۰۰ نفر در تحت سرکرده کی
سردار محیی بوده اند از ترکنه‌های متابعین شاه مخلوع مخابره نمود
مذکور است که سردار محیی فرار نموده و خوف آن می‌رود که
ترکها با استراباد حمله بنمایند ظهیر الدوله حکمران جدید گیلان
از طهران بزم مقر حکومت خود حرکت نمود
در سلخ اکتبر متجاوز از صد نفر قزاق روسی برای ملحوق شدن
به مستحفظین قونسولگری وارد اتزلی شدند

(مشهد)

شاهزاده رکن الدوله بهرمائی خراسان منصوب شد و عنقریب
از طهران عزیمت خواهد نمود
وضع آن صوبه بسکونت باقی است شهر مشهد مغشوش نبوده
ولی طرق بر حسب معمول در تحت حملات سارقین بوده
نیشابور جزو حکومت خراسان شده ولی شاهزاده نیر الدوله که
اول ملاک آنجا است سعی است که آنجا را مجدداً مجزی نموده
و حکومتش را قبول کند

(اصفهان)

بعضی از قوافل مجاهدت نمودند که از اصفهان بشیراز و از شیراز باصفهان مسافرت بنمایند یکی از آنها که تقریباً مرکب از ۴۰۰ قاطر بوده از طریق سرحد بدون مصادف شدن با آسیبی در اواسط سپتامبر وارد اصفهان شد خبرهای متواتر از سرقتها در جاده بین اصفهان و قمیسه میرسد و نسبت آنرا بطایفه کهکلوئی میدهند قافله بزرگی شتر با محمولات قماش در ۲ اکتبر سالماً از همدان وارد شد تردد در راه اصفهان باهواز (راه بختیاری) مدتی است مقطوع شده و در ۷ اکتبر ۲۱۷۴ عدل مال التجاره برای حمل باهواز در اصفهان معطل بوده قافله مرکب از ۸۰۰ شتر با محمولات تنباکو از اصفهان حرکت نمودند ولی پس از استماع بودن سارقین در راه احتمال خود را ریخته و باصفهان رجعت نمودند از فرار مذکور سردار اشجع بختیاری حکمران اغلب امورات را محول بزیردستان خود که حریص و بی کفایت هستند نموده انجمن ولایتی بعد از ورود این حکمران در ماه مه ماضی دیگر منعقد نگردیده

حیدر خان ترور قفقازی در اواخر سپتامبر از شیراز بایک عده تابعین مسلح بعزم طهران حرکت نموده او و همراهانش را در اصفهان خلع سلاح نمودند خانم رس را که از اصفهان بشیراز میرفته سارقین تحت نموده و کتک زده اند در ۲۰ اکتبر پست از

شیراز باصفهان که ۳۰۰ نفر سرباز همدانی باتفاق آن بوده با ۲۰۰ نفر کهکلوئی مصادف شده و بعد از مجادله بسیار سختی آنها را مغلوب و پست را بغارت برده اند سرقتهای متعدد از مالالتجاره انگلیس واقع شده و علی الرسم دعوی غرامت آنها از مامورین محلی شده است

طایفه بوثر احمدی در اواسط اکتبر بقریه در حوالی آباده حمله کرده و آنرا بکلی غارت نمودند. دسته قزاقی که در تحت فرمان دو نفر صاحب منصب روسی به کاشان برای مقابله بانایب حسین اعزام شده بود در ۱۳ اکتبر بمقصد خود وارد شده و پس از بمباردمان شهر وارد بانجا شده و ملاحظه نمودند که نایب حسین فرار کرده ۱۰ روز بعد از آن خبر رسید که نایب حسین در حوالی قم علی الرسم مشغول غارت دهات است. بختیاریهائیکه از طهران بوطن خود مراجعت می نمایند از قرار مسموع در عرض راه مشغول سرقت پست و لخت نمودن مسافرین هستند

(یزد)

شاهزاده امیر اعظم والی کرمان پس از مقاومت اهالی بالاخره در اوایل اکتبر موفق بدخول شهر گردید چند قتالی متعاقب آن شد و نایب قونسول انگلیس خبر داد که شهر آرام شده است

(سلطان آباد)

ویس قونسول انگلیس در ۱۱ اکتبر خبر داد که وضع سلطان آباد

نا منظم است و در بعضی نقاط هنوز برای سالار الدوله مالیات جمع آوری می نمایند و خود سالار الدوله تقریباً با پنج شش هزار جمعیت از طریق ملایر و نهاوند عازم لرستان است حاجی سینب الدوله برادر عین الدوله که سالار الدوله او را به حکومت عراق نامزد نموده بود بعد از شکست خوردن سالار الدوله بویس قونسول انگلیس پناهنده شده ولی عاقبت بطرف طهران حرکت نمود

(شیراز)

در ۱۵ اکتبر نظام السلطنه و صولت الدوله از شیراز بطرف جنوب حرکت نمودند و روز بعد از آن قوام الملک از قونسولگری انگلیس خارج شد در اذهان عامه چنین رسوخ نموده که عزیمت نظام السلطنه و صولت الدوله بمناسبت اخطار وزیر مختار انگلیس بانها بوده وضع شهر شیراز فوراً التیام حاصل نمود و قوام الملک از جانب علاء الدوله مهام خطه فارس را در دست خود گرفت و فرمان فرمائی علاء الدوله بفسارس و بنادر خلیج در ۱۰ اکتبر علناً در شیراز انتشار داده شد

صولت الدوله قبل از حرکت از شیراز آشکارا بیان نمود که در راه بوشهر اغتشاش خواهد نمود و بقول خود هم عمل نموده خبر اغتشاش و چپاولهای متابعین او بیش از آنچه بتوان شرح داد میرسد خطوط تلگراف را هم از طرف شمال شیراز هم

از طرف جنوب قشقائیا و سایر طوایف خیلی خرابی وارد نموده‌اند
 و باشخاصیکه برای تعمیر فرستاده می‌شوند صدمه زده و لختشان
 میکنند سرقت مال التجاره انگلیس در جاده های جنوب بمبئی
 زیاد شده که نمیتوان بشمار آورد نظام السلطنه وصولت الدوله
 بعد از خروج از شیراز از یگدیگر جدا شده اند نظام السلطنه
 تا دالکی رفته و از آنجا بکثرت تخته رجعت نموده و وصولت الدوله
 در حوالی جره مانده است دولت ایران حکمی در مردود بودن
 نظام السلطنه و ضبط شدن اموال او صادر نموده‌اند و قصد دولت
 مزبور این است که اگر ممکن بشود او را دستگیر نمایند
 وصولت الدوله را از شغل خودش منفصل نموده‌اند و ایلیخانی گری
 قشقائیا را به ضیفم الدوله برادر او تفویض نموده‌اند و مشار الیه
 در ۲۶ اکتبر از طهران بمزم شیراز حرکت نموده
 علاء الدوله هنور از طهران حرکت نموده و اظهار میدارد پس
 از آنکه خزانه دار کل يك مبلغی پول در شیراز تهیه نماید او
 حرکت خواهد نمود چون برای پرداخت حقوق سوار عزم که
 در شیراز است پول لازم است مستر شوسترهم تاحال از پرداخت
 پول امتناع نموده و می‌ترسد آن بی‌رویه خرج بشود
 خزانه دار کل مستر شیندلر را که سابقاً مستخدم بانک شاهنشاهی
 بوده برای نمایندگی از جانب خودش در شیراز انتخاب نموده که در
 خرج وجوهات ارسالی بشیراز نظارت داشته باشد

دولت ایران خبر میدهد که استعداد زیادی باتفاق علاء الدوله بشیراز اعزام خواهد شد و قزاقهایی هم که حالیه در کاشان هستند جزو آن استعداد خواهد بود ۵۰۰۰ نفر قشونیکه در ماه مارس سنه ماضیه در شیراز کاشته شده بود بدون پرداخته شدن حقوقشان تحلیل رفتند بجز تقریباً ۳۰۰ نفر از آنها که برای حقوق ۹ ماهه خودشان فشار آورده و حالا در خارج قونسولگری متحصن شده اند

(سیستان)

نامنی طرق اطراف سیستان ممتد است و از اغتشاش طرق جنوبی و غربی قاینات هم خبر رسیده غارت گران بلوچی در نقاط غربی قاینات مشغول شرارت هستند ولی نماینده حکمران جدید کرمان سردار نصرت مشغول اقدامات برای جلوگیری از آنها است

(کرمان)

فونسول انگلیس در ۷ سپتامبر مینکارد که وضع کرمان بحدی بد است که از زمان ورود خودش در ماه مه ۱۹۱۰ بانجا تا حال هیچ وقت باین بدی نبوده حکومت محلی نه در شهر دارای قدرتی است نه در نواحی نرخ نان و گوشت در ترقی است و اسباب نگرانی اهالی شده والی کرمان هنوز در یزد است سه فقره سرقت در ماه سپتامبر در جاده بندر عباس واقع شده و مال التجاره بعضی از تجار هندو بسرقت رفته پست متصل در راه یزد و

بندر عباس و سایر طرق سرفت میشود

(کرمانشاه و همدان)

در ۸ اکتبر سردار ظفر و سردار جنگ خوانین بختیاری تلگرافی از همدان خطاب بعلما و تجار کرمانشاه مخابره نموده از ورود خودشان اطلاع داده و دستور العمل داده بودند که عند السلطان حکمران از جانب سالار الدوله را توقیف نمایند شاهزاده عند السلطان از این خبر مستحضر شده به شهیندرخانه عثمانی پناهنده شد پس از شهرت یافتن تلگراف مزبور اهالی هر یک از سواران کلهر را در معابر بدست میاوردند تحت میگردند عند السلطان بالاخره از کرمانشاه خارج شده و بطرف بغداد رفت

سالار الدوله ۳ اکتبر باعده قبلی متابعین خود از طریق توپسراکان از همدان حرکت نمودند و قراء در عرض راه خود را غارت کردند

۴ اکتبر قشون دواتی وارد شورین که در نزدیکی همدان است شدند و منزلهای امیر افخم و پسران او احتشام الدوله و حسام الملک را یکسره غارت نمودند سردار ظفر حکومت همدان را قبول نموده در ۱۵ اکتبر سردار مظفر (داود خان رئیس ایل کلهر) از حوالی کرمانشاه بعزم مسکن ایلیاتی خود حرکت نمود

در ۱۳ اکتبر مراسلات چند از سالار الدوله که از لرستان نوشته بود بکرمانشاه رسید مبنی بر اینکه قشون جمع آوری نموده و فرستند که باو ملحق شود در جواب خود او را بکرمانشاه دعوت نمودند

(بوشهر)

در ۲۷ اکتبر قشون هندی عازم شیراز وارد شدند و در روز ۳۰ اکتبر پیاده شدن آنها بخشی انجام پذیرفت بدون اینکه سده و آسیبی بناها وارد شود. مجتهدین بوشهر به تحویف قایم‌چیان و دیگران در صدد تحریم امتعه (بایکات) بر آمدند ولی بالاخره بر طرف شد. موقر الدوله حکمران بنادر خلیج به علاء الدوله تلگراف نموده است که ضمیمه شدن حکومت بنادر بفارس مخالف مقام و ایهت خودش است. مشارالیه اظهار میدارد که اگر این ترتیب تغییر داده نشود استعفا خواهد داد. اگر واقماً علاء الدوله بشیراز برود احتمال او مجدداً در باب یکی را بحکومت بنادر خلیج منصوب نماید.

(بندر عباس)

راه بندر عباس بکرمان بواسطه کثرت سارقین بکلی مسدود شده و قوافل تردد نمی‌تایند.

(نمره ۱۴۰)

مراسله سرچارچ بارکلی به سردوارد کری (واصله در ۲۰ نوامبر) طهران ۳ نوامبر مطابق ۱۱ ذیحجه ۱۳۲۹
آقا - با کمال افتخار سواد دوفقره یادداشتی را که پس از وصول به گراف ۲۱ اکتبر شما بدولت ایران نوشته‌ام بانضمام سواد مکاتباتی که در تعقیب آن یادداشتها راجع باز دیاد استعداد قونسولگریهای انگلیس

در بوشهر و شیراز و اصفهان شده لذا ارسال میدارم
(جارج بارکلی)

(ضمیمه (۱) نمره ۱۴۰)

(سواد یادداشت سر جارج بارکلی به وثوق الدوله)

طهران ۲۴ اکتبر مطابق غره ذیحده ۱۳۲۹

جناب وزیر — رجوع بیادداشت مورخه ۱۰ اکتبر من و
رقیمهجات مورخه ۱۱ و ۱۸ اکتبر جنابعالی باکمال احترام خاطر
محترم را مستحضر میدارم که قشون اضافی برای قونسولگریهای
انگلیس الحال از هندوستان حرکت نموده و بقاصه قلیل مدتی
به بوشهر خواهند رسید از ترتیب تقسیم این قشون هم بموقع خود
خاطر محترم را مستحضر خواهم نمود و ضمناً خاطر مبارک ر
مطمئن بدارم که اگر دولت ایران نقشه و ترتیب مؤثری برای
اعاده تأمین و محافظت طرق طرح بنماید قشون انگلیس فقط برای
حفظ قونسولگریها و جان و مال اتباع انگلیس در داخله شهرها
استعمال خواهدشد و مادامیکه نقشه دولت ایران بموقع اجرا گذارده
میشود قراسورانی طرق و حرکت نظامی در راهها نخواهند نمود
و قتیکه اقدامات دولت ایران بموقع اجرا گذارده و بمؤثر واقع
شد قشون اضافی مزبور عودت داده خواهدشد (جارج بارکلی)

(ضمیمه (۲) نمره ۱۴۰)

(یادداشت سر جارج بارکلی به وثوق الدوله)

طهران ۲۴ اکتبر ۱۹۱۱

جناب وزیر - رجوع به یادداشت امروز من دائر به اطلاع دادن از ورود تقریبی قشون اضافی انگلیس به بوشهر با کمال احترام نموده می نمایم که احکام لازمه برای تسهیل گذشتن قشون مزبور از کمرک صادر بشود و نیز خواهشمندم تعالیمات لازمه بحکمران بنادر خلیج فارس داده بشود که در پیاده نمودن قشون و اعزام عده که باید شیراز و اصفهان بروند کمال تقویت و مساعدت را با جنرال قونسول انگلیس مقیم بوشهر بنماید (جارج بارکلی)

(ضمیمه (۳) نمره ۱۴۰)

(یادداشت سر جارج بارکلی به وتوق الدوله)

طهران ۲۶ اکتبر مطابق ۳ ذیحده ۱۳۲۹

جناب وزیر - رجوع به دو فقره یادداشت مورخه ۲۴ اکتبر من در باب ورود قشون اضافی به بوشهر برای جنرال قونسولگری بوشهر و قونسولگریهای در شیراز و اصفهان با کمال افتخار خاطر محترم را مستحضر میدارم که حکمران بنادر خلیج به جنرال قونسول انگلیس مقیم بوشهر اظهار نموده است که اگر چه شخصاً هم درخواست دستور العمل از مرکز نموده ولی هنوز تعلیمات در این باب باو داده نشده و بنا بر این نمیتواند در پیاده نمودن قشون با جنرال قونسول همراهی بنماید بعلاوه بمن خبر رسیده که قایقچیان و سایر مردم را تحریک نموده و مجاهدات می نمایند که برای ورود قشون انگلیس

بلوا بنمایند لازم باظهار من بانجناب نیست که هر نوع مخالفتی در ورود قشون انگلیس چه عاقبت وخیرا سبب خواهد شد ولی باید خواهش بنمایم که تعلیمات سریع بحکمران بنادر خلیج داده بشود که کمال معاضدت را باجنرال قونسول انگلیس مقیم بوشهر نموده و نهایت مجاهدت و کوشش را در جلوگیری از هر انقلاب و مخالفتی بر علیه ورود قشون انگلیس بنماید (جارج بارکلی)

(ضمیمه (۴) نمره ۱۴۰)

(مراسله وثوق الدوله به سر جارج بارکلی)

طهران ۳۰ اکتبر ۱۹۱۱ مطابق ۱۰ ذی قعدة ۱۳۲۹

جنابا - مرقومه محترمه مورخه ۲۴ اکتبر در باب ورود قشون اضافی برای محافظت قونسولگریها واصل و از مضمون آن آگاهی حاصل آمد و محترما اظهار میدارم که دولت ایران در پرست خودش بضد این اقدام که در مراسلات مورخه ۱۱ و ۱۸ اکتبر خودم بانجناب اطلاع داده ام باقی است دولت ایران هنوز به این خیال باقی است که حضور این قشون بزرگترین مانع پیشرفت اقدامات خودش در باب استقرار نظام در فارس خواهد بود

لهذا محترما خاطر نشان آنجناب بنمایم که دولت ایران برای اغتشاشیکه از مخاصمه بین اهالی حادث شده و علت دوام آن فقط سرگرم شدن دولت ایران در حوادث غیر منتظره شمال و غرب بوده دولت انگلیس را در اجتناب قشون برای حفظ قونسولگریهای خود محق

نمیداند چنانچه قبل از این کرا را خاطر آن جناب را متذکر نموده‌ام دولت ایران تصور میکند نقشه اقداماتی که برای اعاده نظم و حفظ جان و مال اتباع انگلیس در آن نقاط طرح نموده است مکفی است و بنا بر این در ابقاء پرست سابق خود مداومت دارد (وثوق الدوله)

(ضمیمه (۵) نمره ۱۴۰)

(مراسم وثوق الدوله بسر جارج بارنگلی)

طهران ۳۰ اکتبر ۱۹۱۱

جنابا - رقیمة شریفه جنابعالی مورخه ۲۶ شهر جاری در باب ورود قشون اضافی برای قونسولگریها به بوشهر واصل گردید و محترما خاطر آن جناب را مستحضر میدارم که تلگرافات لازمه در این موضوع بحکومت بوشهر مخایره شد در خصوص هیجان اهالی که آن جناب جلوگیری آنرا خواستار شده‌اند خاطر نشان جنابعالی می‌نمایم که هیچ دولتی نمیتواند سد احساسات عامه را بنماید و در این خصوص جلوگیری نمودن برای دولت ایران غیر ممکن است اینکه در مراسلات ۱۱ و ۱۸ شهر حال خودم ذکر نموده بودم که در ورود قشون باعث اخلاف اجرای اقدامات منظوره خواهد شد نه فقط نظر باین بود که فتوری در نقشه منظوره دولت وارد خواهد شد بلکه هیجان عامه هم پیش بینی شده بود که محتمل است تولید اشکالات جدید هم بنماید حالا که بروز هیجان عامه مشهود

کردید دولت ایران نهایت سعی را در دفع مخالفت عمومی خواهد نمود ولی مسلماً جنابعالی اذعان خواهید نمود که از این گونه احساسات و هیجان عامه نمی توان جلوگیری نمود چون آن بروز شور و حس بشری است (وثوق الدوله)

(نمره ۱۴۱)

مراسله میرزا مهدیخان به سر ادوارد کری (واصله در ۳۰ نوامبر) وزیر مختار ایران پس از تقدیم مراسم ارادت به سر ادوارد کری راجع به علاقه های خودش در وزارت خارجه در باب وضع سلوک جدید دولت روس با ایران با کمال احترام ترجمه تلگرافی که الساعه از دولت متبوعه خودش باورسیده و مبنی بقصد دولت روس در اعزام قشون بایران است لفاً ارسال میدارد وزیر مختار ایران بانهایت آرزومندی عطف توجه سریع سر ادوارد کری را باین مسئله استدعا می نماید

فردای دوشنبه صبح هم خودش در وزارت خارجه شرفیاب خواهد شد برای اینکه دفع وقت نشده باشد وزیر مختار ایران فوراً تلگراف دولت متبوعه خودش را ارسال خدمت سر ادوارد کری می نماید (لندن سفارت انگلیس ۱۹ نوامبر ۱۹۱۱)

(ترجمه تلگراف دولت ایران به میرزا مهدیخان)

۱۹ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۷ ذیحده ۱۳۲۹

دیروز ساعت ۵ بعد از ظهر مترجم سفارت روس بوزارت خارجه آمده و اظهار داشت که روابط دیپلماتی بین سفارت و وزارت

امور خارجه قطع است و قشون بايران اعزام خواهد شد
 من به سرجارچ بارکلی اطلاع داده‌ام که جواب وزير مختار روس
 بطفره نگذشته است بلکه تاخير در جواب بواسطه بحران کابینه
 بوده است کابینه جديد امشب يا فردا صبح تشكيل خواهد شد
 و پس از آن جواب پادداشت سفارت روس فرستاده خواهد شد
 بنا بر اين دولت روس قبل از فرستاده شدن جواب پادداشت
 آنها بايد از شروع بهر اقدامی احتراز نماید و قتيکه کابینه
 تشكيل يافت و تقاضای روس بواسطه فرس مازور (قوه قهریه)
 پذيرفته شد ديگر عاتی برای قطع روابط ديپلوماسی (پلتیکی) و
 اعزام قشون باقی نخواهد ماند در اين ساعت ما کاملاً اميدوار به
 دولت انگليس هستيم که در اينموقع روابط و داد قويم قديم خودشانرا
 بمنصه ظهور و بروز برسانند

(نمره ۱۴۲)

تلگراف سرجارچ بارکلی به سرادوار کري (واصله در ۲۰ نوامبر)
 طهران ۱۹ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۷ ذيقعدة

رجوع به تلگراف ۱۵ نوامبر خودم در باب مستحفظ برای خانم
 رس قشون ديروز ارشیراز حرکت کرد

(نمره ۱۴۳)

تلگراف سرجارچ بارکلی به سرادوار کري (واصله در ۲۰ نوامبر)
 طهران ۱۹ نوامبر ۱۹۱۱

رجوع به تلگراف ۱۸ نوامبر من امید وزیر امور خارجه در برطرف شدن تزلزل کابینه انجام پذیر نشد انعقاد مجلس بطول انجامید و بالاخره مجلس به تشکیل کابینه جدیدیکه پیشنهاد شده بود رأی نداد مجلس عجالة تشکیل کابینه را که به تقاضاهای روس تمکین بنماید تصویب نمیکند

(نمره ۱۴۴)

تلگراف سر جارج بار کلی به سراد وارد کری (واصله در ۲۰ نوامبر) طهران ۲۰ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۸ ذیحده
رجوع به تلگراف ۳۰ اکتبر شما - سپاهیان مستحفظ در ۱۸ نوامبر از شیراز حرکت نمودند قونسول شیراز خبر میدهد دو نفر تبعه ژاپون را که بانها اخطار شده بود سپاهیان مامسؤل تامین آنها نیستند و جلوتر از سپاهیان مسافرت میگردند دیروز در حوالی دشت ارژن يك دسته بوئر احمدی بکلی عریان نمودند قونسول به سپاهیان امر نموده است که از آنجا جلوتر نروند تا يك عده استعداد ایرانی که حکومت محلی در صدد اعزام آن هست از عقب برسد و کوههای آن حوالیرا سنگر بنمایند که اطمینانی در تامین مسافرت سپاهیان حاصل بشود و اگر در سلامت عبور نمودن از آنجا سوئ ظنی دارند به زمینیان مراجعت بنمایند من اقدام فوق را تصویب نموده ام

(نمره ۱۲۵)

تلگراف سر ادوارد گری به سر جارج بارکلی

وزارت خارجه ۲۰ نوامبر ۱۹۱۱

ما دلایل آیین داریم و معتقدیم که اگر دولت ایران بدعاوی روس
تکلیف نماید قشون روس عودت داده خواهد شد بدولت ایران
این را اطلاع بدهید و خاطر نشان آنها بنمائید که در تکلیف به تقاضاهای
روس دفع وقت را جایز ندانند

(نمره ۱۲۶)

تلگراف سر پنتین به سر ادوارد گری ۲۰ نوامبر (

سن پترزبورگ ۲۰ نوامبر ۱۹۱۱

در ملاقات امروز جناب سر خردم مسیو تراپان چنانچه در تلگراف
۱۷ نوامبر خردتن دستور العمل داده بودید در باب مستر شوستر
مذاکره نمودم مسیو تراپوف از این مذاکره اظهار کمال رضایت را
نمود در مذاکره راجع بقشون روس سؤال نمودم چه وقت واقعاً
قشون روس عودت داده خواهد شد مسیو تراپوف جواب داد
که اگر بمحض رسیدن قشون روس بخاک ایران دولت ایران به
تقاضاهای پیشنهاد شده دولت روس تکلیف بنماید دولت روس بدون
پیشنهاد نمودن تقاضای دیگری قشون خود را معاودت خواهد داد
از طرف دیگر اگر قشون مجبور به پیشرفتن از سرحد بشود آنوقت
برای دولت روس لازم خواهد بود که به تقاضاهای خود بپردازد

و در این صورت احتمال دولت روس اصرار به انفصال شوستر بناید
(نمره ۱۴۷)

تلگراف سر ادوارد کری به سر بنجامین

وزارت خارجه ۲۰ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۸ ذیحجه ۱۳۲۹
وزیر مختار ایران امروز بتلاقیات من آمده و در باب حرکت قشون
روس مذاکره نمود

من باو گفتم در اساس تقاضا من نمیتوانم مذاکره بنمایم چون در
اموال ما به النزاع منافع دولت روس منظور است نه منافع دولت
انگلیس سبب رفتار مستر شوستر هم نسبت بدولت روس کلیه بحدی
بی اعتنا بلکه مهیج بوده که نمیتوان متوقع بود که دولت روس در
این مسئله ملاحظت بنماید پس از آن وزیر مختار ایران از من مصاحبت
خواست من اظهار داشتم دولت ایران هیچ چاره نخواهد داشت
مگر اینکه به دو فقره از تقاضاهای روس تمکین نماید یکی ترضیه
رسمی خواستن و دیگری نصب نمودن قزاق بنمای ژاندارم خزانه
و نیز اظهار نمودم که این تمکین فوراً باید بشود چون بواسطه شرایط
نمودن وقت گذشته است که جواب داد دولت ایران باین دو
تقاضا فوراً تمکین خود نمیدادند زیرا نمیتواند قول بدهد که این تمکین
بوقوع منتهی میشود پس وزیر مختار دولت ایران اطمینان داده بشود
که قشون روس دیگر جبراً سرانجامشده رفت و اگر ما هم مداخله
در این امر بنماییم وزیر مختار من بپور باین مطلب هم اشاره نمود

که اگر دولت متبوعه او تمکین به تقاضای فوق بنماید و قشون روس عودت داده نشود حال دولت ایران تحمل ناپذیر خواهد بود
 من اظهار نمودم که من از جانب دولت روس نمیتوانم در باب قشون روس اطمینان بدهم و گرنهم تمکین دولت روس در مسئله که باعث اخلاف (هزل) سرف خود فرض نموده مداخله رسمی از طرف دیگران را قیود بنماید منتفی اقتدایک من میتوانم بگویم این است که بیانات وزیر مختار ایران را در سن بطرز بعرض مفهوم بدادم
 شما بوزیر امور خارجه اخلاف بدهید بر من همچو مشهور شده که مسئله اصلاح بازار خوانده بسیار است دولت روس در این داشته باشند من حاضرم که از دست آنها را رسماً در دست مذاکره بیاورم
 شما ممکن است برای خود قناتراهد منسم نموده و از قول خودتان بوزیر امور خارجه پیشنهاد بنماید که چون بتوسط من شنیده آید که دولت ایران برای تمکین به تقاضاهای دولت روس حاضر است خوب است بمسیو پکوسکی اجازه بدهد که مسئله را یا بطور غیر رسمی در طهران ختم نماید یا بطریق رسمی به وسیله تجدید روابط دیپلوماسی (پلتیکی)

(نمره ۱۵۸)

مراسله سر اسپرینک رایش به سر ادوارد گری (واسله در ۲۹ نوامبر)
 استکهام ۱۸ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۶ ذیحجه ۱۳۲۹
 آقا - با کمال احترام خاطر عالی را مستحضر میدارم که در

روزنامه امروز اسامی ۷ نفر صاحب‌منصبان را که وزارت جنگ برای رفتن بایران و تأسیس ژاندارمری نامزد نموده درج نموده بودند و نیز در روزنامه مزبور مسطور است که دیگر انتخابی نخواهد شد و همچنان معلوم است که نظر با خیال وقوع اختلال بهمین زودیها در اوضاع ایران خیال ندارند دیگر صاحب‌منصبی برای اصلاح قشون ایران بفرستند بنا بر این چنین استنباط میشود که از خیال اصلاحات قشونی منصرف شده‌اند

اسامی صاحب‌منصبان از قرار ذیل است :

(کاپیتان گسستدت) گنارد حافظ گستا در سنه ۱۸۷۱ متولد شده و در سنه ۱۸۹۳ داخل خدمت نظامی شده و در سنه ۱۸۹۴ مأمور بخدمت در (کازو فری استیت) شده و در سنه ۱۸۹۸ از آنجا مراجعت نموده و در سنه ۱۹۰۸ بمنصب کاپیتان منتظر شده
(کاپیتان فلک) اجزای فوج واره لاند در سنه ۱۸۷۹ متولد شده و در سنه ۱۸۹۸ بدرجه کاپیتانی تایل گردیده
(ریت میستر سیف ورت) اجزاء فوج سواره اسکاتلند در سنه ۱۸۷۵ متولد شده

نایب (گنت لونهایت) اجزاء فوج سواره مجرو اسکاتلند در سنه ۱۸۷۷ متولد شده و در سنه ۱۹۰۳ بمنصب نایب تایل گردیده مشارالیه پسر وزیر مختار سابق دولت سوئد در لندن است که بعد هم وزیر امور خارجه شد

نایب (برل) اجزاء فوج پیاده نظام گتاند در سنه ۱۸۸۴ متولد شده
و در سنه ۱۹۰۷ برتبه نایب نایل گردیده
(ایتمذات نیکلین) اجزاء دسته خدمتگذار قشونی در سنه ۱۸۷۸ متولد شده
(نایب نرن برنڈل) اجزاء فوج جنکینک در سنه ۱۸۸۰ متولد
شده و در سنه ۱۹۰۶ بمنصب نایب نایل ~~ص~~ گردیده
(اسپرینک رایس)

(نمره ۱۴۹)

تلگراف سر جناح بارکلی به سر ادوارد کری (واصله در ۲۱ نوامبر)
طهران ۲۱ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۹ ذیحده ۱۳۲۹
رجوع بتلگراف ۲۰ نوامبر من - سبأهیان بدون آسیبی مسافرت
خود را تمتد نمودند

(نمره ۱۵۰)

تلگراف سر بارکلی به سر ادوارد کری (واصله در ۲۱ نوامبر)
طهران ۲۱ نوامبر ۱۹۱۱
چنانچه در تلگراف ۱۶ شهر حال خودتان دستور العمل داده بودید
فرمایشات شما را باستکس ابلاغ نمودم میترسم بالاخره من نتوانم
اورا بحرکت مجبور بنمایم
استکس انوار میدارد قبل از آنکه ما بمسئور شوستر اخطار نمودیم
که استکس باید قبل از منسوب شدن بشغلی از خدمت سابقه خودش
استعفا بدهد او بشوستر فون داده بوده است که استخدام دوات

ایرانی را قبول بنماید بنا بر این است که استدعا دارد به مطالبی که
 بتوسط من از شما خواهش نموده بود بوزیر هندوستان برسانید
 جواب صریح داده بشود که اتالا او بداند فقط بتوجه قهریه (غریب
 مازور) بوده است که مجبور به نقض قول خود که بشوستر داده بوده
 است شده

(نمره ۱۵۱)

تلگراف سرچارچ بارکلی به سر ادوارد کری (واحد در ۲۱ نوامبر)
 طهران ۲۶ نوامبر ۱۹۱۱

رجوع بتلگراف ۳۰ نوامبر شما - صحابه السلطنه، کابینه تشکیل
 داده است و فقط کسالت مزاج او مانع از معرفی شدن امروز آنها
 بمجلس شده من یقین دارم که فردا آنها را معرفی خواهد نمود
 حکامی پادشاهی تمام وزراء و مناصب بمنضم شوستر صادر شد که
 ژاندارم خود را برداشته و امر خود را بتأمین دولت ایران تحویل
 بنماید و به قزاقخانه هم امر شده است که مستحاط بمنزل شعاع السلطنه
 بفرستد استفسار شد که آیا ترضیه خواستن شارژدافر ایران
 در سن پترزبورغ استرضای دولت روس را فراهم خواهد نمود
 من جواب دادم یقین ندارم که استرضای آن دولت را فراهم
 بنماید و استفسار در این باب از آنچه بمنذرت ائتلاف وقت گران بها
 است حالا من مطمئنم که بمنضم معرفی شدن کابینه بمجلس وزیر
 امور خارجه ترضیه خواهد خواست وزیر امور خارجه از من

تما نموده که تشکرات او را برای زحمت شما در این باب تبلیغ بنمایم
(نمره ۱۵۴)

تلگراف سر پهنن به سرانوارد گری (واصله در ۲۱ نوامبر)
سن پترزبورغ ۲۱ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۹ ذیقعدہ ۱۳۲۹
تلگراف ۲۱ نوامبر حاوی شرح مختصر مکتوب دین مورخه ۲۹ نوامبر است
... بوضوح تلگراف ۲۰ شهر حاکی شما من مسیو نراتوف را
ملاقات نموده و در موضوع مذاکره وزیر مختار ایران باشما بالجناب
مذاکره نموده و از امکان اصلاح پذیر بودن واقعه او را مستحضر
نموده و گفتیم که از دولت انالیحضرت امپراطوری مایل باشند وزیر امور
خارجہ تشکیل حاضر است که متحد آنگارارسمابادولت ایران مذاکره نماید
مسیو نراتوف ظہار داشت که مذاکره وزیر مختار ایران خیلی
جالب اهمیت است چون از آن بی قراری دولت ایران مشهود می شود
آن جناب از من خواهش نموده که از حاضر بودن شما برای واسطه
واقع شدن تشکر بنمایم. اگر مجلس از پیاده شدن قشون روس
بخانه ایران این عذرتم اصلاح را تکرین به تقاضاهای روس ظاهر شده
بود ممکن بود نظمیتاییک دولت ایران خوسته است داده بشود ولی حالا
این مسئله را باید بارئیس انوزراء مشورت بنماید

معینا اگر واقعه حاضرده را بتوان وسیله استقرار نوسناع

صحیحی درظہران قرار داد برای هر دو دولت نافع خواهد بود

فعلا مشروطه نقطه واحد قرار داده شده و مجلس قدرت کاملی را

بخود انتساب داده که بهیچوجه حق آنرا ندارد بنا بعقیده آن جناب لازم است ترتیب مجلس منبور محدود به مجمع قانونی ساده بشود که اقدام در تاسیس مجلس بنا بنمایند و اقتدارات نایب السلطنه را زیادتر بنمایند باضافه حاصل نمودن انفصال مستر شریعتی هم لازم است چونکه مادامیکه او در طهران متوقف باشد اینطور واقعات از قبیل تعیین مستر لکفر هرگز خاتمه نخواهد پذیرفت بجهت اینست که بر فرض این کدترات مسیو لکفر هم قسح اشود هیچ اطمینانی نداریم که در آنیه از این قبیل انتخابات متعدد نخواهد شد

من جواب دادم اگر بنا باشد قشون روس در ایران متوقف باشند تا این پروگرام بموقع اجرا گذارده شود چندین ماه توقف آنها در ایران طول خواهد کشید من بانجناب پیشنهاد نمودم بهتر آنست همیشه وزیر امور خارجه ایران از مسیو پکلووسکی ملاقات نموده و ترضیه خواست مسیو پکلووسکی ممکن است اظهار بدارد که قشون باین امید عودت داده میشود که دولت ایران ترتیباتی با دولت روس در اصلاح تمام مسائل معوقه دهد و روابط دولتی را بر مبنای مودتانه مستدای مستقر بدارد من نیز بانجناب اظهار نمودم که در صورت پیروی باین پیشنهاد از طرف سرادوارد گری هم کمال تقویت و همراهی با آنها خواهد شد

مسیوزاتوف جواب داد که همینطور که شما طالب رجعت قشون هستید اوهم هست ولی اگر این اقدام بشود دیگر هیچ

نوع اطمینانی نخواهد بود که وقایع مشابه بواقعات سابقه اتفاق
نخواهد افتاد که مجدداً اعزام قشون لازم بشود (جارج بچن)
(نمره ۱۵۳)

تلگراف سر جارج بارکلی به سر ادوارد کری (واصله در ۲۲ نوامبر)
طهران ۲۲ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق سلخ ذیقعدہ ۱۳۲۹

تلگراف ۲۰ نوامبر شما دیروز بمن رسید و فوراً بموجب تعلیمات
مندرجه در آن عمل نموده و امروز صبح یادداشتی بوزارت امور
خارجہ پیششهاد نمودم اطلاعی که دیشب دولت ایران بمن دادند به
تلگراف ۲۱ نوامبر من مراجعه بنمائید بی شبهه بمناسبت پیغام من
بوده چون میدانم آن پیغام موضوع بحث اعضای کابینه جدید و
بعضی از متقدمین وکلای مجلس واقع شده بود

(نمره ۱۵۴)

تلگراف سر بچن به سر ادوارد کری (واصله در ۲۲ نوامبر)
سن بطرزبورغ ۲۲ نوامبر ۱۹۱۱

شرح مکتوب ذیل مورخه ۲۲ نوامبر در ۲۲ مختصراً تلگراف شده
در ۲۲ شهر جاری مسیو تراٹوف بمن اطلاع داد درمطالبی که
باو اظهار نموده بودم باریس الوزراء مذاکره نموده ولی چون يك
قسمتی از قشون قبل از این وارد اتزلی شده است در هیئت مشاوره
کابینه که شب قبل منعقد بوده رای داده شده است که تا اطمینانی
از بابت آتیه حاصل نشود قشون مزبور نباید رجعت داده بشود

مسیو نراتوف توضیح نمود که هرگز چنین قصدی در نظر نبوده که دولت ایران را برای خاتمه دادن تمام مسائل معوقه دولت روس ملزم بدارد. آن جناب نیز اظهار داشت که اعزام قشون نه فقط باعث حدود ناملائمات برای دولت روس شده بلکه مصارف بسیاری هم بان تعلق گرفته و دولت روس باید مطالبه مصارف مزبور را هم پیشنهاد بنماید.

بالاخره من مسیو نراتوف تاکید نمودم که بهر حال از تجاوز نمودن قشون از رشت ممانعت بنماید اگر چه او يك اطمینان محتمل و مشروطی در این باب بمن داد ولی از وضع تکلم بمدان آن معلوم بود که دولت روس مصمم است قشون خود را از ایران عودت ندهد تا وقتی که از دست مستر شوستر آسوده بشود حتی اگر لازم بشود قشون خود را بطهران هم بفرستد که او را اخراج بنمایند (جارج بچین).

(نمره ۱۵۵)

تلگراف سر ادوارد کری به سر بچین

وزارت خارجه ۲۲ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق سابع ذیقعدہ ۱۳۲۹

شما باید بدون تاخیر مفاد تلگرافات دیروز و امروز سر جارج بارکلی را به وزیر امور خارجه اطلاع بدهید و سعی بکنید غیر لازم بودن ورود قشون را خاطر نشان او بنمائید چونکه دولت ایران ظاهراً بیکی از تقاضاهای روس تمکین نموده نهایت لزوم را دارد

که اگر به تقاضای روس تمکین بشود دیگر قشون خشکی پیاده نشود و اگر هم پیاده شده باشد باید معجلاً از خشکی رجعت به کشتی بنمایند من کاملاً حاضرم هر نوع پیشنهادی را که دولت روس بخواهد در باب استقرار اوضاع ایران به مبنای بهتری بنماید موضوع بحث قرار بدهم همچنین برای مرتفع نمودن هر قسم اختلاف مهم دیگری که روی بدهد حاضرم ترتیبی را که در تلگراف ۲۱ نوامبر خودتان بوزیر امور خارجه پیشنهاد نموده‌اید تصویب می نمایم

(نمره ۱۵۶)

مراسله سر اوارد کری به سر جارج بارکلی
وزارت خارجه ۲۲ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق سلخ ذیقعدہ ۱۳۲۹
آقا - در ۱۸ شهر حال وزیر مختار ایران بوزارت خارجه آمده و اظهار داشت پیشرفتن قشون روس را بقزوين استماع نموده و تصدیق صحت آنرا از ما خواست مستر ملت اورا از بیان واقعه مسبوق نموده و باو گفت که یکنانه امید برگردانیدن آنها از اشغال طهران و بازداشتن از اضافه نمودن تقاضاهای خودشان تمکین فوری بشرايط دولت روس است و نیز بوزیر مختار مزبور اظهار داشت ~~که~~ عنی الظاهر یکی از علت‌های عمده جلو رفتن قشون میسل بانفصال مستر شوستر است

(ادوارد کری)

(نمره ۱۵۷)

تلگراف سر جارج بارکلی به سرادوارد کری (واصله در ۲۳ نوامبر)
طهران ۲۲ نوامبر ۱۹۱۱

فونسول انگلیس مقیم رشت خبر میدهد که ۵۰۰ نفر سرباز
روسی در ۲۱ نوامبر وارد آنجا شده اند

(نمره ۱۵۸)

تلگراف سر جارج بارکلی به سرادوارد کری (واصله در ۲۳ نوامبر)
طهران ۲۳ نوامبر مطابق غره ذیحجه

رجوع بتلگراف ۲۱ نوامبر من - در جلسه دیروز مجلس
مکتوب رئیس الوزراء که مبنی بر معرفی کابینه ناقصی بود قرائت شد
وزیر امور خارجه سابق شغل خود را مجدداً قبول نموده
از ظاهر او همچو مستفاد میشود که از حضور در آن جلسه نگران
است بهر حال من یقین دارم بمحض اینکه درمسند خود کاملاً مستقر
گردید (که او امید دارد امروز خواهد بود) تقدیم ترضیه
بسفارت روس خواهد نمود

دولت ایران بمن اطلاع میدهند که اقدامات برای ممانعت از
تبت اموال ضبطی ۴ روز یا شاید زیادتر طول خواهد کشید
بنا بر این نمیتوان ژاندارمری از اموال مزبور فوراً برداشت
من مکرر بدولت ایران تاکید نموده ام که هر دقیقه تاخیر در انجام
مرام دولت روس احتمال بازگشت قشون روس را ضعف تر مینماید

(شماره ۱۵۹)

تلگراف سر یچین به سر ادوارد کری (واصله در ۲۳ نوامبر)
 سن پترزبورگ ۲۳ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق غره ذیحجه ۱۳۲۹
 (تلگراف ۲۳ نوامبر حاوی شرح مختصر مکتوب ذیل
 مورخه ۲۹ نوامبر است)

ضروب ۲۳ شهر جاری مسیو زاتوف من را احضار نموده و بمن
 گفت که بموجب تلگراف واصله از مسیو پکلوسکی هیئت جدید
 دولت ایران که فقط مرکب از سه نفر وزیر است باو اطلاع داده اند
 که تا ۴ یا ۵ روز دیگر قزاق ایرانی بجای ژاندارم خزانه منصوب
 نخواهد شد و تا این تبدیل بگری نشود وزیر امور خارجه مسیو
 پکلوسکی را برای تقدیم معذرت ملاقات نخواهد نمود.
 بالاخره آن جناب اظهار داشت که مستر شوستر باعث توزیع بعضی
 اوراق ایرانی راجع بواقعه ماه الزاع شده بقصد اینکه هیجانی بر
 علیه روس برانگیخته شود این روشی است که دولت روس
 نمیتواند تحمل آنرا بخاید و پس از مشاوره هیئت وزراء ~~که~~
 فرداشب منعقد خواهد شد مسیو پکلوسکی تعلیمات داده خواهد شد
 که انفصال مستر شوستر را خواستار شود پس از آنکه يك
 همچو تقاضائی بشود برای فشار در اجرای آن تحصیل هر مبلغ
 ضرر را باید کرد باضافه مسیو پکلوسکی دستور العمل داده
 خواهد شد که فسخ کسرات مستر لکفر را هم خواستار شود

و همچنین اظهار بدارد که در آتیه اتباع هیچیک از دول معظمه برای خدمات مهمه در ایران نباید انتخاب بشوند و از اتباع هیچیک از دول خارجه بدون مشاوره قبل از وقت با سفارتهای دولتین با این نوع اختیارات نباید باستخدام دولت ایران پذیرفته بشوند من سعی نمودم که آن جناب را در تأخیر مخاربه این تعلیمات متقاعد بنمایم تا عقیده شمارا هم در این باب حاصل بنماید ولی فایده بخشید (جارج بچین)

(نمره ۱۶۰)

تلگراف سر ادوارد کری به سر بچین
وزارت خارجه ۲۳ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق شرفذیحجه ۱۳۲۹
رجوع بتلگراف دیروز شما - باید به دولت روس تاکید بنمائید که در صورتیکه دولت ایران به تقاضای روس تمکین نموده نباید هیچوجه بگذارند قشونیکه تا حال وارد بایران شده جلوتر برود و روابط دیپلماسی (پلتیکی) در طهران باید تجدید بشود و دیگر هیچ قشون بایران اعزام نشود
اسکر دولت روس با خواهشات فوق موافقت بنماید ماداخل مذاکره با او خواهیم شد که چه تغییراتی در طهران لازم است که تأمینات بهتری برای منافع دولت روس حاصل بشود

(نمره ۱۶۱)

مراسله سر جارج بارکلی به سر ادوارد کری (واصله در ۲۴ نوامبر)

طهران ۱۲ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲۰ ذیحجه ۱۳۲۹
 آقا - چنانچه در تلگراف ۲ نوامبر خودم اطلاع دادم وزیر
 مختار روس بموجب تعلیمات از دولت متبوعه خودش در همان روز
 از دولت ایران تقاضا نمود که ژاندارم خزانه از منزل شعاع السلطنه
 برداشته شود و قزاق ایرانی بجای آنها کاشته شود و وزیر امور
 خارجه برای اتفاقی که پس از تصرف ژاندارمها افتاده بود ترضیه
 رسمی بخواهد وزیر مختار روس نیز مراسله دولت ایرانرا که
 در باب تقاضای انفصال مسیو پختیانوف نوشته بودند عودت داد
 و بهمین شرحی را که در مقابل جواب مسیو بکلوسکی به مراسله
 مزبور نگاشته بودند

در ۵ شهر حال هیئت وزراء جلسه تشکیل دادند که در باب
 جواب تقاضاهای دولت روس شور بنمایند و از قرار معلوم متفقاً به
 رد نمودن آن رأی قطعی دادند تقاضاهای مزبور از طرف وزیر
 مختار شفاهاً شده بود و جوابی هم ~~که~~ در ۶ شهر حال از طرف
 هیئت دولت داده شد شفاهی بود سواد جواب شفاهی مزبور
 را که در سفارت روس روی کاغذ آورده اند لفاً ارسال میدارم
 در سواد مزبور ملاحظه خواهید نمود که دولت ایران متمسک
 باین است که در باب تصرف اموال شعاع السلطنه قبل از وقت به
 سفارت روس اعلان شده و اطمینان هم داده شده بود که حقوق
 دولت روس محفوظ خواهد شد من اذعان دارم که تا این اندازه

قول دولت ایران مقرون بصحت است و غیر رسمی بسفارت روس اطلاع داده بودند که اموال بعضی از مرتجعین را ضبط خواهند نمود و اطمینان هم داده بودند که هر مطالبه مشروع دولت روس را قبول خواهند نمود ولی بالاخصتصاحب اسم شعاع السلطنه را دولت ایران ذکر نموده بود و بی شک اگر دولت روس دولت ایران را مسبوق نموده بود که حقوق دولت روس در آن اموال دخیل است بقاعده تر بود و دولت ایران هم بعد از داشتن ساقه البته موعد و ساعت تصرف اموال مزبور را اعلان می نمود و در انجام آن با اطلاع و معیت جنرال قونسلی روس عمل می نمود

دیروز وزیر مختار روس بموجب دستور العمل از سن پترزبورغ تقاضاهای روس را مکتوباً پیشنهاد نمود و شفاهاً بدولت ایران اخطار نمود که اگر بدون تاخیر این تقاضاها پذیرفته نشود روابط با کابینه حاضره را قطع خواهد نمود و دولت روس اقداماتینا که برای حفظ منافع خود لازم بداند خواهد نمود (جارج بارکلی)

(سواد جواب شفاهی دولت ایران به دعاوی دولت)

(روس در تاریخ ۲۰ نوامبر)

دولت علیه ایران که نهایت اشتیاق را به استقرار روابط و برقرار کردن کامله یا دولت اعلیحضرت امپراطوری دارد پس از تدقیق و تعمق کامل در تقاضاهای جناب وزیر مختار که مبنی به برداشتن مأمورین از اموال شعاع السلطنه تبعه یانگی دولت ایران است و تازه کی به ضبط آن

اقدام شده و نصب نمودن قزاق ایرانی سابقه بجای آنهاست و حاضر شدن شخص وزیر امور خارجه در سفارت روس و تقدیم ترضیه برای سؤ عملی که میگویند نسبت بصاحب منصبان جنرال قونسولگری روس شده است جواباً بیانات ذیل را اظهار میدارد باوجود اینکه کار گذاران دولت ایران احتیاط نموده و قبل از وقت سفارت دولت روس اعلان نمودند که منافع اتباع روس را حفظ خواهند نمود و باضافه روز بعد از این واقعه حکم دولت ایران را مکرر برای جنرال قونسول روس قرائت نموده و مثل اینکه قونسول مزبور حق دخالتی داشته خواهش نمودند که از طرف اجزای قونسولگری ممانعت یا دخالتی نشود گذشته از اینها نظر بروابط و داد دولت ایران با دولت روس که همیشه نهایت سعی در حسن توجه عامه باین مسئله شده و از طرف دیگر تقاضای جناب وزیر مختار برای تمکین دولت ایران به پیشنهادات شقای ایشان باوجود عدم تقصیر مامورین دولت ایران نه فقط اهت و مقام دولت را زایل خواهد نمود بلکه مخالف روابط حسنه و یکانگی دولتین هم خواهد بود لهذا برای دولت ایران موافقت با تقاضای سابق الذکر غیر ممکن است

چنانچه برای دولت اعلیحضرت امپراطوری سؤ تقاضای حاصل شده باشد و هنوز در حقیقت مسئله تردیدی دارند دولت ایران برای تکمیل روابط حسنه خودش هیئت مفتشه معین می نماید که تحقیقات لازمه

بعمل آورده و حقیقت مسئله را کشف نمایند و رفع هر نوع سوؤظنی بشود
در خانه باید اظهار بدارم که دولت ایران نمی تواند در اظهار
اسف از این حرکت دولت متبوعه جنسب وزیر مختار که مراسله
دولت ایران را که مبنی به پرست بند این واقعه بوده اعاده دادند
صرف نظر بنماید

(نمره ۱۶۲)

تلگراف سر جارج بارکلی به سر ادوارد کری (واصله در ۲۴ نوامبر)
طهران ۲۴ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲ ذیحجه ۱۳۲۹
رجوع بشگراف ۲۲ و ۲۳ شرح حال من - رئیس کابینه وزارت
خارجه دپروز عصر مکتوب خصوصی بمن نوشته مبنی بر اینکه بنا
به نصیحت دولت انگلیس در باب تمکین بتقاضاهای روس دولت ایران
در عمل نمودن بر طبق آن هیچ دفع وقت نموده باطمینان اینکه پس از آن
قشون روس عودت داده خواهد شد وزیر امور خارجه هم
حاضر شده که تقدیم ترضیه رسمی بسفارت روس بنماید و امروز
غروب قزاق ایرانی بجای ژاندارم خزانه در منزل شغاع السلطنه
کاشته خواهد شد من فوراً خاطر نشان او نمودم که اطمینان
بمی داده نشده است و از مضمون تلگراف ۲۰ شهر حال شما خاطر
اورا متذکر نمودم و نیز بیان نمودم در صبح ۲۲ نوامبر که عبارت
تلگراف شما را باو تبلیغ نموده بودم آن عبارت بالصراحت بیان
واقعه در آنروز بوده و پس

(نمره ۱۶۳)

تلگراف سرچارچ بارکلی به سرادوارد گری (واصله در ۲۴ نوامبر)
 طهران ۲۴ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲ ذیحجه ۱۳۲۹
 امروز عصر وزیر امور خارجه بسنارت روس رفته و چنانچه از
 طرف دوات روس تقاضا شده بود بوزیر مختار تقدیم ترضیه رسمی
 نمود قزاق ایرانی بجای زاندارم خزانه در منزل شعاع السلطنه
 منصوب شد و در سایر املاک او هم امروز عصر منصوب خواهد شد
 بمحض اینکه وزیر امور خارجه تقدیم ترضیه نمود مسیروپکلووسکی
 بانجناب اطلاع داد که دولت متبوعه او او را مجاز نموده است که
 روابط دیپلوماسی را تجدید نماید ولی او نیز اظهار داشت که
 بحقیقه شخصی او دولت روس در تمکین دوقمره تقاضای اساسی
 کاملاً راضی نخواهد شد وزیر مختار مزبور خاطر آن جناب را
 از تاخیر دولت ایران در حصول استرضای خاطر دولت روس متذکر
 نمود که نتیجه آن تاخیر این شد که ناخال قشون روس پیاده شده
 و نیز اظهار نمود که از زمان پیشنهاد تقاضاهای اصلی ما مستر شوستر
 ترجمه مکتوب جدید خود را که بروزنامه نوشته طبع و بین تمام
 مردم منتشر نموده و گفت او کما می کند که دوات روس تقاضاهای
 دیگری بدوات ایران پیشنهاد خواهد نمود

(نمره ۱۶۴)

تلگراف سرچارچ بارکلی به سر ادوارد گری (واصله در ۲۴ نوامبر)

طهران ۲۴ نوامبر ۱۹۱۱
 رجوع بحماه آخر تلگراف ۲۳ شما به سر بچن
 مسیو بکلوسی بمن اطلاع میدهد که دولت متبوعه او نظریات او را
 در باب وسایل حصول انفصال خزانهدار کل استفسار نموده است
 او در ۲۱ نوامبر جواب داده است که گمان نمیکند فشار دیپلوماسی
 اثری در این موضوع بنماید وزیر مختار روس نیز اظهار داشت که
 اگر دولت روس رأی قطعیش به پیشنهاد تقاضاهای جدیده قرار
 بگیرد و قشون خود را برای اجرای آن دعاوی نگاه ندارد بعقیده او
 روابط بین روس و ایران بر اساس بهتری مستقر خواهد گردید
 رأی قطعی دولت روس در باب مستر شوستر بهر چه قرار بگیرد
 ادلی آنست که حضور قشون را مغنم شمرده دولت ایران را مجبور
 بنمایند که معاهده بین انگلیس و روس را که سابقاً بسته شده
 رسماً بشناسد.

من گمان میکنم در صورتیکه قشون برای حصول تمکین به تقاضاهای
 عدیده معینی بکار برده بشود البته این پیشنهاد منظوره همکار
 روس من مرجح است

(نمره ۱۶۵)

تلگراف سر بچن بمراد ولادکری (واصله در ۲۴ نوامبر)

سن بطرزبورغ ۲۴ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲ ذیحجه ۱۳۲۹

رجوع بتلگراف ۲۳ نوامبر من - امروز شرح خصوصی بمسیو

نراتوف نوشتم که درباب پیشنهاد دولت روس در خصوص اینکه دولت ایران برای استخدام گرفتن اتباع خارجه باید تعهدی بنماید ممکن است امعان نظر دولت انگلیس هم دخیل باشد بنا براین از او حواش نموده‌ام که عنوان نمودن این تقاضا را بتاخیر بیاندازد تا من نظریات شمارا در این باب کسب نموده و باو تبلیغ بنمایم
(نمره ۱۶۶)

تلگراف سر بچتن بسرادوار کری (واصله در ۲۴ نوامبر)

سن بطرز بورغ ۲۴ نوامبر ۱۹۱۱

(شرح مختصر مکتوب دیل مورخه ۲۹ نوامبر در ۲۴ بخاربه شده)
بعحض وصول تلگراف ۲۳ شهر حال شما مجدداً بمسیو نراتوف پیشتر نرفتن قشون را تاکید نمودم و بانحساب خاطر نشان نمودم که شما از عودت فوری نمودن قشون پس از تمکین ایران به تقاضاهای دولت روس خیلی نگران هستید باضافه اظهار نمودم که امیدوارم دولت امپراطوری اقدام دیگری نخواهند نمود که در انعقاد مجلس ملی روز دوشنبه آینده زحمت شما را در استیضاحات پارلمان راجع بامورات خارجه زیاد بخایند

مسیو نراتوف اظهار داشت که در هیئت وزرا اصرار خواهد نمود که عجله قشون در رشت بنماید ولی نمیتواند بمن اطمینان بدهد که از آنجا جلوتر نخواهند رفت چون اگر این اطمینان را بدهد دولت ایران هرگز تمکین نخواهد نمود

درباب تجدید روابط دیپلماتی بمسیو بکلوسی تعلیمات داده خواهد شد که وقتیکه وزیر امور خارجه ایران از عزم ملاقات خودش برای تقدیم ترضیه اطلاع داد و باو اخطار بنماید که تقاضاهای دیگر هم هست که عنقریب پیشنهاد خواهد شد و اگر باوجود این اخطار تقدیم ترمیه بعمل آمد آنوقت روابط دیپلماتی تجدید خواهد شد مسیوزاتوف گفت چون جلسه هیئت وزرا ۲۴ ساعت عقب افتاده از بابت دعاوی جدیدی که دیروز در موضوع آن مذاکره نموده نمیتواند تصریح قاطعی بنماید بهر صورت تقاضاهای مزبور بعقیده او راجع خواهد بود بانفصال مستر شوستر و اشتغال اتباع خارجه به خدمات عمده در ادارات دولت ایران و بطریق مصلحانه قطع و فصل شدن تمام مسائلی که موضوع بحث شده و ناقص مانده مسئله تعیین مستر لکفر درجه دوم است ولی خوب است این موقع منضم شمرده شود و شناختن معاهده روس و انگلیس هم حاصل بشود و یک مسئله دیگری هم که بیشتر جزو مرام است و مطالبه نیست پیشنهاد تشکیل مجلس سناست

من بانجناب تاکید بدین مردم که تعداد این تقاضاها را به اقل درجه محدود بنماید و تشریح نمودم که من نمیدانم تاچه حد وزیر امور خارجه انگلیس درباب اظهار سفارت انگلیس راجع باستخدام اتباع خارجه موافقت خواهد نمود چونکه این تقاضاها در واقع بطریق الزام مطالبه خواهد شد و ممکن است که بقوة جبریه بوقع اجرا گذارده شود

باضافه اظهار نمودم که بعقیده من درباب همین مطالبه شناختن معاهده روس و انگلیس که صلاحیت را در آن می بینید ممکن است مخالفتی باشد آن جناب اذین نمود که این فقره ممکن است برای دولت انگلیس خوش آیند نیاشد و اظهار داشت که او سعی خواهد نمود ترتیبی برای عنوان این مسئله اتخاذ بشود که مشهود بدارد دولت روس بالنسبه این تقاضا را می نماید در جواب بعضی ایرادات من آن جناب بمن اطمینان داد که او درباب تصفیه فوری تمام مسائل معوقه اصرار نخواهد نمود و قشون در ایران متوقف نخواهد شد تا اینطور مسائل بکلی فیصل پذیر شود و دولت روس در موضوع این نوع دعاوی بهمین درجه اقباع خواهد شد که در باب تصفیه آنها بخو مصلحانه قول صریح داده بشود (جارج پچون)

(نمره ۱۶۷)

تذکره سرانداردگری به سرپچون

وزارت خارجه ۲۴ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۲ ذیحجه ۱۳۲۹
راجع بتذکره دیروز شما - دولت انگلیس مخالفت با ترتیب تقاضاهای منظوره دولت روس را برای خود غیر ممکن میدانند باوجود این از جهات واجبات است که بمحض موافقت دولت ایران با دو فقره تقاضاهای اصلی روس قشون روس از جلو رفتن بازداشته بشود و ازباب دعاوی جدید روس باید اینقدر مهلت داده بشود که بواسطه فشار دیپلوماسی در طهران از قبول آنها اطمینان

حاصل بشود البته پیشنهاد تقاضاهای اضافه روس در طهران باید قبل از آنکه دولت انگلیس بتواند کاری در آنجا بکند واقع بشود من این را تمهید شده میدانم که بمسیو پکلووسکی عملیات داده خواهد شد که بمحض موافقت دولت ایران بآورد فقره تقاضاهای اساسی دولت روس روابط دیپلوماسی را تجدید بنماید و پس از آنکه این عمل مجری شد مهیت نماینده دولت انگلیس در طهران یا مسیو پکلووسکی برای عملیات امکان پذیر خواهد بود

(نمره ۱۶۸)

تلگراف سرادوارد کوری به سر بچن

وزارت خارجه ۲۴ نوامبر ۱۹۱۱

(استخدام اتباع خارجه در ایران)

من مغایرتی در تقویت نمودن خودمان با این تقاضای دولت روس تصور نمیکنم (بتلگراف امروز خودتان مراجعه نمائید) چون ظاهراً آن با ترتیبی که تا حال هم متداول بوده چندان متباین نیست من بدایه تصور میکنم که بهر جهت دولت روس در پیشنهاد تقاضاها بالشخصه اقدام بنماید و مسؤولیت آن را بالنفسه بعهده بگیرد

(نمره ۱۶۹)

تلگراف سر بچن به سرادوارد کوری (واصله در ۲۶ نوامبر)

سن پترزبورغ ۲۶ نوامبر ۱۹۱۱ مطابق ۴ ذیحجه ۱۳۲۹

دیروز شارژ دافر ایران بملاقات من آمده و از من سؤال نمود

که تقاضاهای دیگر دولت روس که در صدد پیشنهاد نمودن است از پیه قرار است او اظهار نمود بعد از مذاکره سرخارج بارکلی با دولت متبوعه خودش دولت انگلیس اظهار امیدواری نموده بودند که پس از تمکین به دو فقره تقاضاهای اساسی روس قشون عودت داده خواهد شد

در این فقره من جواب دادم که اگر دولت ایران فوراً با تقاضاها موافقت نموده بود و صبر نکرده بود تا قشون وارد بخاک ایران بشود حکم رجعت آنها میشد من به منری الیه اطلاع دادم که معهود است جلسه هیئت وزراء امشب تشکیل بشود و بعد از آن تقاضاهای اضافی پیشنهاد بشود و من نیز اظهار داشتم که لایحه طبع نمودن مستر شوستر و توزیع نمودن آن خیلی دولت روس را متغیر نموده مشارالیه سؤال نمود آیا دولت روس انفضال مستر شوستر را تقاضا خواهد نمود من جواب دادم احتمال يك همچو تقاضائی میرود و نیز اظهار داشتم که بعقیده من برای دولت ایران تجدید استقرار روابط حسنه با روس خیلی اولی تر از آن است که شوستر را در استخدام خود نگاه بدارند و مسئولیت عمده اخلاق مابین دو آئین بعهدۀ مستر شوستر وارد است

(نمره ۱۷۰)

تلگراف سر بچن بسرادوار کری (واصله در ۲۶ نوامبر)

سن پترزبورغ ۲۶ نوامبر ۱۹۱۱

(تلگراف مزبور حاوی شرح مختصر مکتوب ذیل مورخه ۲۹ نوامبر است) بعضی وصول هر دو تلگراف مورخه ۲۴ شهر حال شما من مجدداً لزوم ساکن شدن قشون در رشت را تاکید نمودم خصوصاً حالا که به دو فقره تقاضای اساسی تمکین شده و روابط دیپلماتی مجدداً مستقر گردیده و نماینده‌های دولتین را قادر مینماید که متفقاً کار بکنند من نگرانم که شما از قصد دولت روس در این قشون حاصل نموده اید مخفی نمودم و تاکید نمودم که آن جناب مطالبه ۱۵۰۰۰۰۰ منات خسارت قشون کشمیرا که همان‌حین عن اظهار داشته بود موقوف بدارد من نیز بان جناب گفتم که هر نوع تقاضائی دولت روس در باب مستخدمین خارجه نخواهد پیشنهاد نماید باید در وهله اول بمسئولیت خودش باشد . —

مسئول ترا توف اظهار داشت خود او هم قصد دارد که پنج شش روز مهلت بدولت ایران بدهد ولی در موضوع خسارت قشون کشی گفت که تادیبه آن اثر معتدای بی خواهد داشت و باعث این میشود که دولت ایران من بعد جسارت به مداخلات با سلاح در واقعات نماید

مسئول ترا توف تکرار در تأمین دادن خود نمود که اشغال هیچ نقطه دیگر از خاک ایران در نظر نیست و یادداشت جوف را بمن داده گفت که ترتیب وضع روس کاملاً در آن مصرح است

(جارج بچان)

(ترجمه یاد داشت مسیو زاتوف به سر بچن)

(بتاريخ ۲۵ نوامبر ۱۹۱۱)

مناقشه حاضره بین روس و ایران که علت اصلی آن بروز واقعه در موقع ضبط اموال شاهزاده شماع السلطنه بوده متضمن اعتداد يك رشته حوادث است که باعث بروز نگرانی دولت روس شده و سبب عمده این رنجش سبک رفتار معاندت آمیز دسته تندروهای ایران و روش مخالفت آمیز مستر مرکان شوشتر است مستر شوشتر حتی از بدو ورود خودش بایران با این همه منافعی که دولت روس در ایران دارد از منظور داشتن یکی از دعاوی مشروع آن امتناع نموده بجاهدات مستر شوشتر در داخله بامر آسکه در دست مدیران بلجیکی مکرم ایران است برای نسخ قرار داد مابین بانک روس و دولت ایران و حاجت او در امتناع از تعیین نمودن استکس برای ژاندارمری خزانه و انتخاب مستر لکفر و غیره برای روش معاندات این شخص خارجه نسبت به روس دلایل کافی است ولی واقعه اخیر که مستر شوشتر به ژاندارم خودش حکم نموده بود و يك عمل مهیج بینی نسبت به جنرال قونسر لنگری روس بود رشته صبر را از کیف دولت روس ساقط نموده و دولت روس خود را بحق دانست که در مقابل این روشها متغیر بشود و مجبور شد که بدو متارکه آن عمل را مطالبه نموده و همینکه به آن تمکین نمودند متوسل بقدمات بجدانه بشود

مجدداً در همین تاریخها دستر شوستر عملی نموده که از يك نفر مستخدم
 روسی يك دولتی مستبعد است و آن طبع نمودن مکتوب بر علیه روس
 و انگلیس در جریده تایمز است و بالاتر از همه ایرانی ترجمه نمودن
 آن مکتوب و الحاق نمودن شرح مبسوطی بان و منتشر نمودن در
 ایران بقصد برانگیختن ایرانیان بمخالفت روس است
 مقصودیکه دولت روس در نظر دارد استقرار روابط معنوی
 و مستدای با دولت ایران است و بر طرف نمودن بانسان مخالفت که
 برای تشدید و دوام روابط ودان بین دولتین مضر هستند
 برای این قصد است که دولت روس در صدد پیکتهای نمودن تقاضاهای
 جدید است

با روش اعمالی که عجمان در ایران تعقیب می شود دولت روس فقط
 دفاع از منافع مشروع خودش را در آن مملکت در منطقه که بموجب
 معاهده ۱۹۰۷ با او تفویض شده می نماید عملیات روس بهیچوجه
 مخالف مواد معاهده مزبور نیست چون در صدد تعقیب مقاصدیکه
 باعث اضمحلال استقلال ایران باشد نیست با اضافه دولت روس
 با تصریح اظهار میدارد که اقدامات قانونی خودش در خاک ایران
 بکلی عملی است و بهیچوجه قصد ندارد که اصول قرارداد
 جاریه بین انگلیس و روس را در باب ایران نقض بخاید

(خلاصه عالی که باعث بروز تقاضاهای اولی دولت روس شده)

مسئله ضبط اموال شعاع السلطنه را که نمایندگان روس در

طهران بهیچوجه بضد اساس آن پروتست نمودند کنار ~~کنار~~ بگذارده
اولاً سبک روشیکه ژاندارمهای خزانه بموجب حکم مستر شوستر
خزانه دار کل رئیس خودشان در اقدام باین امر اتخاذ نمودند باید
مطمیح نظر بشود که باعث رنجش و نگرانی دولت امپراطوری گرنشید
و ثانیاً این حرکت دولت ایران که رفتار مستخدمین خودشان را
پسندیده و مسؤولیت را بمهدئه صاحب منصبان روسی وارد نمودند

واضح است که دولت امپراطوری بالنفسه میتواند تشخیص
اعمال نمایندگان خود را در آن موقع بدهد و پس از تحقیقات عمیقه
دولت امپراطوری چنین نتیجه گرفته که عملیات مزبور بر طبق حقوق
دولت روس و ترتیبات محلی بوده از طرف دیگر کابینه سن پترزبورغ
ملفت شد که سبک رفتار خزانه دار کل و کارکنان او در این
مسئله بالصراحت بمعاندت و مخالفت صاحب منصبان روس بوده

در این موضوع اهمیت مخصوص باید تعاق داده بشود بمرجب

شرح ذیل :-

(۱) تصرف مجدد منزل شعاع السلطنه بقوه جبریه قبل از ختم شدن

مذاکره بین جنرال قرنسول روس و نماینده مستر شوستر

(۲) اعزام يك استعداد متجاوز از ۱۰۰ نفر ژاندارم بقصد فوق

مثل اینکه احتمال وقوع نزاع مابین این استعداد و استعداد قونولگری را

مستر شوستر پیش بینی نموده باشد

(۳) نکته عمده این واقعه جسارت ژاندارمهای ایرانیست که

تفنگ‌های خود را بطرف صاحب منصبان جنرال قونسولگری بقصد شایک نمودن قراول رفته بودند

(۴) برخلاف تمام قواعد دو طغرا مراسم دولت ایران راجع به تقاضای انفصال جنرال قونسول روس و یکی از صاحب منصبان مادون اوست باوجود اینکه مسیو پکلووسکی در جواب یادداشت اولی شاهان اظهار داشته بود این تقاضا را بی معنی فرض میکنند

(۵) این حرکت مشابه عمل اولی مستر شوستر باید محسوب بشود و بیش از پیش باعث رنجش دولت روس شد

(۶) اثر نامطبوعی که از سوء رفتار مأمورین دولت ایران بابت دولت روس حتی در طهران وارد شده و آتری است که بر عموم روسیان مقیم طهران محسوس گردیده

(عالی که باعث لزوم پیشنهاد تقاضاهای جدید دولت)

(روس بدولت ایران شده)

(۱) قصور دولت ایران در دادن جواب یادداشتی که حاوی

تقاضاهای اولیه بوده بفاصله مدت قلیلی که درواقع دولت روس را مجبور باعزام قشون بایران نمود

(۲) توضیحاتیکه برای ندادن جواب داده بودند و علت را وجود نداشتن کابینه قرار داده بودند نمی توان پذیرفت نظر باینکه وزیرای سابق چند روز بعد از ارسال یادداشت استعفا داده بودند و بما مشهور شده که استعفای آنها بقصد دفع الوقت از تمکین به تقاضاهای